ПРЯМУЄМО РАЗОМ
EU4Business

співпраця з німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

МСП КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ

Виконавець:
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

КРАЩІ ПРАКТИКИ

ПІДТРИМКА МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ГРОМАДАХ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 (травень 2021 – лютий 2022)

2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 3

ЧОРТКІВ, ЗБАРАЖ, БУЧАЧ, БЕРЕЖАНИ
Онлайн-платформа GOмапа для підтримки та розвитку малого бізнесу сіл і містечок Тернопільщини 4

КРОПИВНИЦЬКИЙ
Платформа «Діловий Кропивницький онлайн» 6

НІКОПОЛЬ
Нікопольська бізнес платформа підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва 8

КРЕМЕНЧУК
Офіс підприємця – середовище підтримки розвитку місцевого бізнесу 10

БЕРДЯНСЬК
Спеціальний зал для проведення онлайн заходів – елемент системи інформаційно-консультативної підтримки місцевого бізнесу 12

МИРГОРОД, НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ
«Кава з мером» – розбудова діалогу влади і бізнесу 14

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
Конкурс перспективних ідей бізнес-ініціатив як інструмент підтримки місцевого бізнесу 16

КРЕМЕНЧУК
II регіональний бізнес-форум URBAN #BUSINESS #FEST 2021 18

СЄВЄРОДОНЕЦЬК
Навчання, тренінги та правові консультації для підприємців як поштовх до розвитку локального бізнесу 20

МИРГОРОД, НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ
Навчальні поїздки для представників МСП 22

УЖГОРОД
Промотур для операторів туристичного бізнесу – інструмент активізації сфери гостинності 24

МИРГОРОД, НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ
Інвестиційний паспорт громади – крок до активізації місцевого економічного розвитку 26

ПЕРЕДМОВА

У цій добірці представлено кращі практики переможців конкурсу грантів з підтримки малого та середнього підприємництва в громадах під час пандемії COVID-19, у травні 2021 – лютому 2022 років.

Конкурс відбувся в рамках програми «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», що спільно фінансується Європейським Союзом та урядом Німеччини і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (PN 2018.2197.4-003.00).

Конкурс мав на меті стимулювати сталість й відновлення системи підтримки малого і середнього підприємництва у вибраних містах та місцевих громадах під час пандемії COVID-19 шляхом реалізації органами місцевого самоврядування у партнерстві з громадським сектором проєктів, спрямованих на пом'якшення негативних наслідків карантину для місцевого бізнесу.

Важливо, що описаний досвід в різній мірі може використовуватись та бути корисним і зараз, під час воєнного стану.

До видання увійшло 12 кращих практик з десяти громад, які у процесі реалізації грантових проєктів на підтримку МСП впровадили цікаві нестандартні ідеї. Зокрема, розроблено низку онлайн платформ, які об'єднують підприємців у мережу і допомагають їм перевести свої послуги та продукти у цифрову сферу. Дієвим засобом підтримки стало створення сучасно облаштованих просторів для проведення онлайн навчань, консультацій та інших заходів для малих і середніх підприємців, розбудова діалогу та партнерства як між бізнесом, владою і громадою, так і з партнерами з інших громад та країн. Усі описані у добірці ініціативи об'єднує прагнення допомогти малому та середньому підприємництву подолати виклики та проблеми, пов'язані з карантинними обмеженнями під час пандемії.

Через повномасштабне вторгнення РФ в Україну не усі впроваджені практики наразі слугують своїм довготривалим цілям, адже ряд громад є в тимчасовій окупації та в зоні бойових дій. Разом з цим беззаперечним є те, що здобуті знання, навички та підходи допомагають підприємцям налагодити релокований бізнес і під час воєного стану. Після Перемоги України вони слугуватимуть відновленню місцевого підприємництва, відродженню громад та всієї України.

Олександр Слобожан,
Виконавчий директор Асоціації міст України,
кандидат наук з державного управління

Цей буклет – «Кращі практики. Підтримка малого та середнього підприємництва в громадах під час пандемії COVID-19 (травень 2021 – лютий 2022)» – підготовлений Асоціацією міст України на замовлення програми «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП», що спільно фінансується Європейським Союзом та урядом Німеччини і реалізується німецькою федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

Мета програми – створення кращих умов для розвитку українських малих і середніх підприємств, підтримка інновацій та стимулювання експорту, що є шляхом до сталого й рівномірного економічного зростання. Детальніше: www.eu4business.org.ua

Зміст буклету є виключною відповідальністю Асоціації міст України і необов'язково відображає позицію Європейського Союзу, уряду Німеччини, GIZ.

ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА GOМАПА ДЛЯ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ СІЛ І МІСТЕЧОК ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

ЧОРТКІВ, ЗБАРАЖ, БУЧАЧ, БЕРЕЖАНИ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Чотири громади Тернопільської області:

Чортківська міська громада з адміністративним центром у м.Чортків займає площу 127,5 км², її населення – 34 945 осіб;

Збаразька міська громада з адміністративним центром у м.Збараж займає площу 599,6 км², її населення – 39 341 особа;

Бучацька міська громада з адміністративним центром у м.Бучач займає площу 531,2 км², її населення – 38 181 особа;

Бережанська міська громада з адміністративним центром у м.Бережани займає площу 244,0 км², її населення – 26 817 осіб.

Карантинні заходи, застосовані через пандемію COVID-19, негативно вплинули на МСП у Чортківській, Збаразькій, Бучацькій, Бережанській територіальних громадах. Місцеві підприємства втратили значну кількість прямих продажів продукції та послуг, різко впала кількість клієнтів, а отже, суттєво знизився обсяг їх доходів та фінансова спроможність. За даними Чортківської міської ради, надходження до бюджету від діяльності місцевих малих та середніх підприємств зменшилися більш ніж утричі. Сусідні Збаразька, Бучацька, Бережанська громади стикнулися з аналогічними проблемами.

Малий і середній бізнес опинився у складному стані через загальне скорочення попиту на товари та послуги, збої в ланцюгах постачання, зменшення рівня зайнятості. Окрім того, підприємці виявилися неготовими до виходу в Інтернет із своїми продуктами та послугами.

Для адаптації до економічних негараздів, спричинених COVID-19, малий і середній бізнес потребував допомоги у питаннях доступу до програм підтримки, юридичних консультацій та сприяння у цифровізації своєї діяльності.

Чортківська ГО «Центр розвитку громад та міжнародного партнерства ІНІЦІАТИВА» ініціювала проєкт, спрямований на підтримку та сприяння якісному розвитку малого та середнього підприємництва в громадах Тернопільської області.

ПРАКТИКА

Проект «Онлайн-платформа підтримки та розвитку малого місцевого бізнесу сіл та міст Тернопільської області» впроваджено у партнерстві з міськими радами чотирьох громад – Чортківською, Збаразькою, Бучацькою, Бережанською.

Платформа GOмапа, що доступна за посиланням https://gomapa.info/, створена і діє. Вона слугує своєрідним містком між місцевими бізнесами та споживачами їх товарів і послуг. На єдиному майданчику можна легко знайти необхідне за категоріями – потрібний транспорт, найближчий готель, найсмачнішу піцу, затишну кав'ярню, медичну установу, крамничку сувенірів і крафтових товарів, велопрокат чи гіда для пізнавальної екскурсії і десятки інших пропозицій.

Для підприємців пропонується проста реєстрація на платформі, після чого GOмапа презентуватиме місцевий бізнес все новим і новим клієнтам, що дає можливість розширення та роз-

витку. Окрім того, реєстрація на платформі надає безкоштовний доступ до фахових навчань з розвитку бізнесу – маркетинг, діджитал, економіка та інвестиції, юридичні питання.

Зараз на платформі зареєстровано 51 підприємство з чотирьох громад-учасниць – Чортківської, Збаразької, Бучацької, Бережанської. Але укладачі GOмапа прагнуть, щоб скористатися її перевагами могли жителі всіх куточків України – як туристи, так і підприємці з невеликих громад.

РЕЗУЛЬТАТИ

В рамках проєкту створено онлайн платформу GOмапа, на якій місцеві підприємці мають можливість просувати свої товари та послуги. Цей відкритий Інтернет ресурс розроблено з метою надати малому і середньому підприємництву канали для розширення ринків продажу своїх продуктів. Платформа побудована таким чином, що надалі до неї зможуть приєднатися підприємці з інших громад Тернопільської області.

Створення онлайн платформи – змотивувала місцевих підприємців з громад-учасниць удосконалювати знання, впроваджувати цифрові інструменти продажів й розвивати власні бренди.

У подальшому платформу утримуватиме муніципальна структура Чортківської громади.

Повноцінній реалізації проєкту завадила збройна агресія рф, що почалася 24 лютого 2022 року. Змінилися умови ведення бізнесу, фокус уваги малого та середнього підприємництва змістився на питання виживання, економії, скорочення. Тому нині, на жаль, не збільшується кількість учасників платформи, не відбувається її масштабування на інші громади.

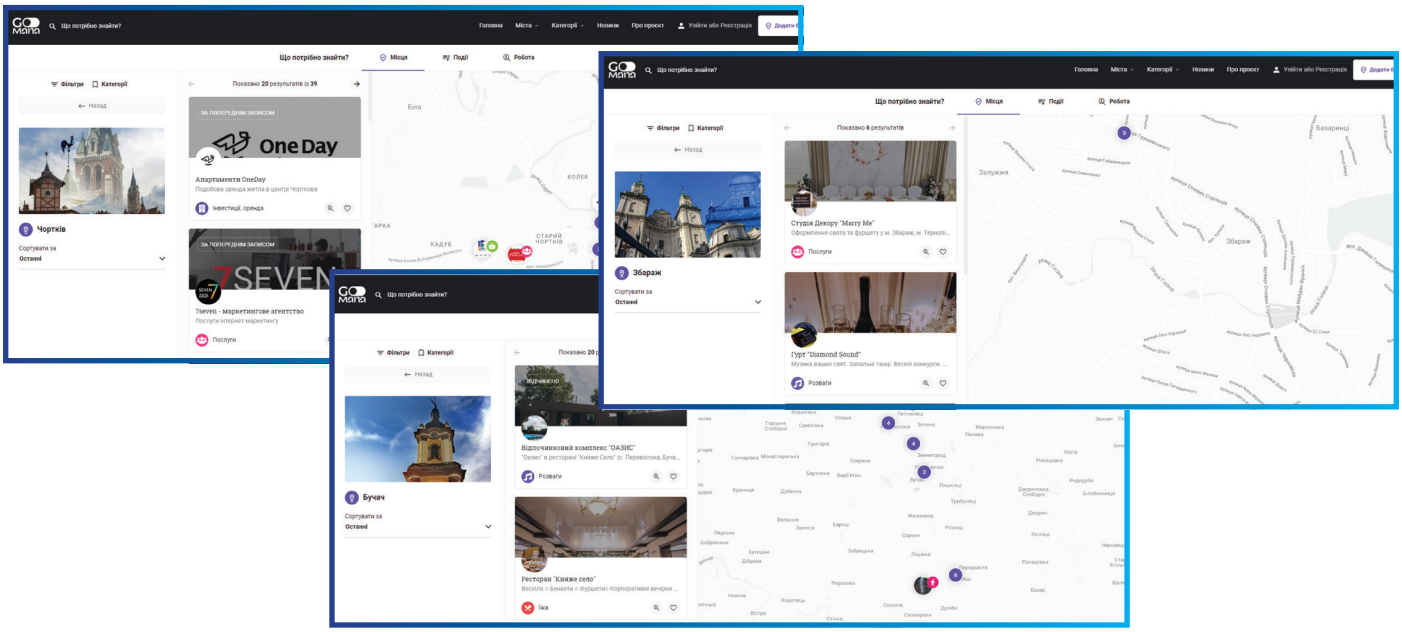

> *«Ініціатива важлива, оскільки платформа GOмапа збирає в одному місці локальних виробників і надавачів послуг, а це зручно як для користувачів, так і для підприємців. Вірю, що платформа наповнюватиметься і стане зручним інструментом для всіх. Це дуже потрібний продукт для МСП, який сприяє їх взаємодії задля розвитку», –* ***Катерина Яковець****, архітекторка з Чорткова*

КОНТАКТИ

ГО «Центр розвитку громад та міжнародного партнерства ІНІЦІАТИВА»

Ірина Брунда

irinabrunda@gmail.com

+38 063 024 00 50

ПЛАТФОРМА «ДІЛОВИЙ КРОПИВНИЦЬКИЙ ОНЛАЙН»

КРОПИВНИЦЬКИЙ

КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Кропивницький – місто в центральній частині України, адміністративний центр Кіровоградської області, його площа складає 103 км², населення – 219 675 осіб.

У Кропивницькому зареєстровано більше трьох тисяч малих і середніх підприємств, вони забезпечують 51,8% зайнятості населення та 56,0% надходжень до бюджету міста. Малий та середній бізнес працює переважно у галузях торгівлі, промисловості, транспорту, операцій з нерухомим майном тощо.

Інфраструктура підтримки МСП у Кропивницькому представлена Регіональною Торгово-промисловою палатою та її Центром підтримки бізнесу. Фінансова та інші види підтримки малого та середнього бізнесу з боку міської влади надається в рамках Програми розвитку малого та середнього підприємництва.

Введення карантинних обмежень підприємницької діяльності під час пандемії COVID-19 найбільш негативно вплинуло на роботу малого та середнього бізнесу у таких галузях: будівництво, транспорт, торгівля, ресторанне та готельне господарство, промисловість.

Маючи на меті створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього підприємництва в місті та стимулювання активності суб'єктів підприємництва, в тому числі в умовах дії карантинних обмежень підприємницької діяльності під час пандемії COVID-19, Регіональна Торгово-промислова палата ініціювала проєкт із створення безкоштовної платформи «Діловий Кропивницький он-лайн (BusinessKrop-online)».

ПРАКТИКА

В рамках проєкту було розроблено платформу «Діловий Кропивницький онлайн». Це адаптований для перегляду на мобільних пристроях та планшетах веб-сайт, який містить повну актуальну інформацію про діючі підприємства, установи та організації в розрізі галузей економіки та сфер діяльності з відміткою на інтерактивній мапі. Також ресурс містить банери з посиланням на офіційні інтернет-ресурси, що містять інформацію про наявні механізми допомоги, конкретні закони і положення, пов'язані із COVID-19 обмеження, установи та організації з підтримки підприємництва.

Основним партнером проєкту виступив департамент з питань економічного розвитку, торгівлі та інвестицій Кропивницької міської ради.

Для популяризації нового безкоштовного ресурсу для підприємців було проведено широку інформаційну кампанію з використанням рекламних площ, розміщенням відеоролика на телебаченні та аудіозвернення на радіо.

Кропивницька міська рада для залучення підприємців до користування платформою поширила відповідну інформацію на своєму сайті та у соціальних мережах. Для реєстрації було створено спеціальну форму, а відповідне запрошення було надіслано міською радою електронною поштою всім малим та середнім підприємствам міста.

Також платформа «Діловий Кропивницький он-лайн» була презентована під час щорічного Муніципального інвестиційного форуму «TIME to INVEST».

РЕЗУЛЬТАТИ

Онлайн платформа для малого та середнього підприємництва «Діловий Кропивницький онлайн» доступна за посиланням https://businesskrop-online.gov.ua/.

На порталі на сьогоднішній момент (01.09.2022) представлено понад 90 суб'єктів господарювання, які працюють у місті. З моменту створення сайт відвідали понад 2000 унікальних користувачів.

Для пошуку певного бренду, товару або послуги можна скористатися розділом «Каталог» або пошуковим механізмом. У розділі «Новини» публікується інформація про основні заходи та події, що відбуваються в Кропивницькому та країні, для зручності пропонується календар подій.

У розділі Посилання відвідувачі порталу можуть дізнатися, як отримати пільговий кредит або допомогу через діючі програми підтримки бізнесу.

Важливо, що платформа інтегрована з веб-сайтом Кропивницької міської ради і передбачає її активне використання міською радою для навчання та інформування підприємців, подальшого маштабування на нові напрямки відповідно до Програми розвитку малого і середнього підприємництва у місті Кропивницькому.

Адміністративна підтримка платформи здійснюється департаментом з питань економічного розвитку Кропивницької міської ради, технічний супровід розробником, обраним на тендерній основі.

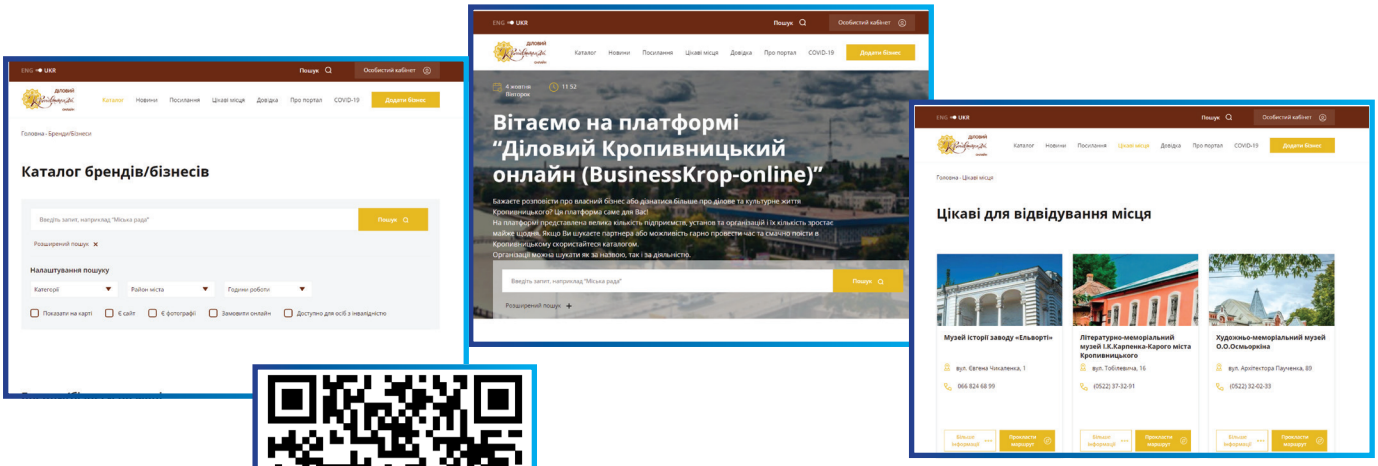

Діловий Кропивницький онлайн

> *«Сьогодні вкрай необхідно створювати онлайн платформи, які допомагатимуть розвитку бізнесу. І саме сайт «Діловий Кропивницький онлайн» є такою платформою» – **Наталія Тарасенко**, директор МПП «Антураж А»*

КОНТАКТИ

Кіровоградська регіональна торгово-промислова палата (КРТПП)

Людмила Солонар

wes@chamber.kr.ua

+38 095 367 45 21

НІКОПОЛЬСЬКА БІЗНЕС ПЛАТФОРМА ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

НІКОПОЛЬ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Нікополь – місто в Дніпропетровській області, адміністративний центр району та громади, його площа складає 50 км^2, населення – 109 125 осіб.

У Нікополі зареєстровано більше восьми тисяч суб'єктів господарювання, серед яких майже чотири тисячі юридичних осіб, решта – фізичні особи підприємці.

Міська рада реалізує низку програм з підтримки місцевого бізнесу, серед яких конкурси бізнес-проєктів для молодих підприємців, підприємців – жінок, учасників АТО та тимчасово переселених осіб, проведення семінарів і тренінгів для початківців та безробітних, які бажають започаткувати власну справу.

Для кращої взаємодії під час пандемії COVID-19 та підтримки малого та середнього підприємництва постала необхідність створити єдину онлайн бізнес-платформу, яка б об'єднала та систематизувала всі комунікації, консультації, актуальні проблеми, корисну інформацію та сервіси. На офіційному сайті громади необхідну для бізнесу інформацію потрібно вишукувати в інформаційному потоці, інша актуальна інформація розпорошена на різних сайтах, сервісах, Facebook-сторінках різних бюджетних установ, організацій, проєктів.

Громадська організація «Агенція регіонального розвитку громад» запропонувала створити спеціальний ресурс, який акумулюватиме необхідні для місцевого бізнесу види інформації та послуги: корисні посилання, поради, бізнес-бібліотеку, онлайн-конференції, онлайн ярмарок товарів і послуг місцевих підприємців, а також доступ до вже діючих сервісів національного та регіонального рівня.

ПРАКТИКА

В рамках реалізації проєкту створена Нікопольська бізнес платформа підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва.

Цей портал покликаний підтримати місцевий малий та середній бізнес під час та після пандемії COVID-19 та надати нові digital-інструменти й можливості для його розвитку. Окрім того, ресурс допомагає налагодити дружні й прозорі комунікації та співпрацю між бізнесом, місцевою владою та громадськістю за рахунок публічної системної діяльності.

Платформу побудовано із застосуванням сучасних цифрових інструментів, зокрема, онлайн опитування, ярмарку товарів і послуг, електронної бібліотеки, а також власного YouTube-каналу та Facebook-сторінки. Платформа є унікальним програмним продуктом, який дозволяє місцевому бізнесу отримувати актуальну інформацію, безкоштовно розміщувати інформацію про свої послуги та брати участь у заходах, організованих міською владою.

Також розроблено власний автентичний бренд Платформи, який ідентифікує певний імідж місцевого підприємця Нікополя. Партнером у реалізації проєкту та підтримки Інтернет ресурсу виступила Нікопольська міська рада.

РЕЗУЛЬТАТИ

Сайт Нікопольської бізнес платформи створений та наповнений цільовим контентом. Він доступний за посиланням https://www.nikbiz.com.ua.

На порталі впроваджено сучасні цифрові інструменти та розроблено низку розділів, у яких

розміщено корисну для бізнесу інформацію. У Новинах публікуються повідомлення від міської ради, податкових органів, ДІЯ.Бізнес тощо. Розділ «Купуй у своїх» – це по суті ярмарок місцевих товарів і послуг, який містить інформацію про понад 30 підприємств. Історії успіху – це розділ, покликаний промотувати успішний бізнес та надихати бізнес на розвиток і нові успіхи, тут розміщено п'ять відеороликів про Нікопольські компанії. Ці професійні відео виготовлено також в рамках проєкту. Розділи Можливості для бізнесу, Бізнес-бібліотека та Експертна думка – це доступ до актуальних бізнес-сервісів.

Вся інформація для місцевого бізнесу структурована, уніфікована та комфортно подана в якісному контенті.

Власний бренд Платформи надає нові промоційні та комунікаційні можливості для подальшого просування Платформи на регіональному та національному рівнях, сприяє розвитку місцевого бізнесу та налагодженню нових партнерств.

Процес створення платформи став чинником налагодження взаєморозуміння та співпраці між місцевим бізнесом та міською владою.

Через агресивні військові дії рф на території України місто потерпає від постійних обстрілів. Діяльність малого та середнього підприємництва наразі в зоні ризику, що суттєво позначається на сталості досягнутих результатів.

ІСТОРІЇ УСПІШНИХ ПРОЄКТІВ

Медичний центр «ІМПУЛЬС»
https://youtu.be/PL_t4XZCBWY

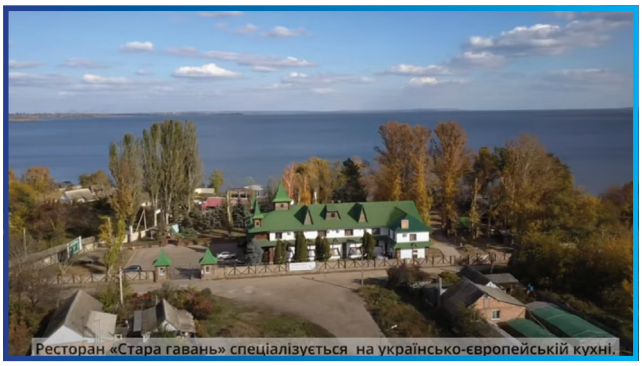

Заміський клуб «Стара гавань»
https://youtu.be/DJd2YzEBTDE

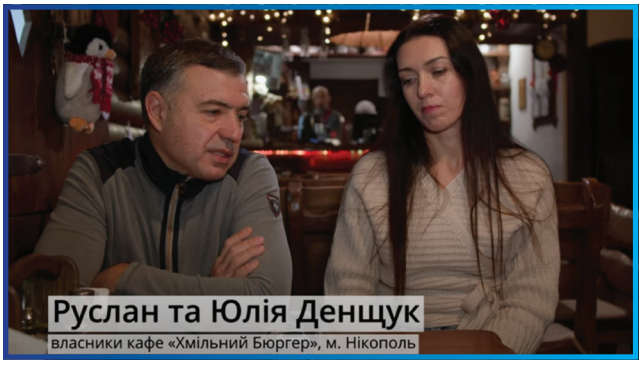

Кафе «Хмільний бюргер»
https://youtu.be/A6P6nKOy9vY

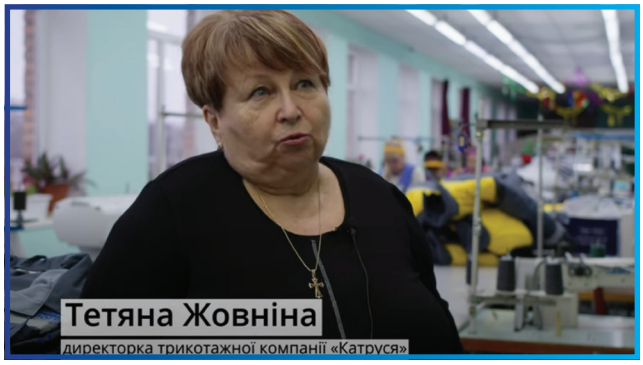

Компанія «Катруся»
https://youtu.be/pUExOwIQHUc

КОНТАКТИ

Громадська організація «Агенція регіонального розвитку громад»

Анжеліка Близнюк

innovation.info@ukr.net

+38 095 626 05 22

Нікопольська бізнес платформа

ОФІС ПІДПРИЄМЦЯ – СЕРЕДОВИЩЕ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО БІЗНЕСУ

КРЕМЕНЧУК

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Кременчук – місто в Полтавській області, адміністративний центр району та громади, його площа складає 96 км^2, населення – 217 000 осіб.

У Кременчуці малий та середній бізнес переважно працює у сфері послуг та промисловому секторі. Обмеження, пов'язані з пандемією COVID-19, найбільше вплинули саме на ці сфери діяльності.

Призупинення діючих замовлень та відсутність нових на великих кременчуцьких підприємствах призвели до зниження їх продуктивності до 10-25%, що, як наслідок, суттєво зменшило кількість супутніх малих та середніх підприємств. Таким чином, багато з них припинили поточний бізнес та мусили шукати нові види діяльності. Подібна несприятлива ситуація склалася і в секторі послуг.

Однією з найбільш очевидних причин цих серйозних наслідків є відсутність інформації про існуючі стимули для малого бізнесу, включаючи, й дані про можливу фінансову підтримку та субсидії, альтернативні способи ведення бізнесу, нові підходи до постачання та розподілу виробництва тощо.

Саме з метою створення середовища для консультування, навчання та обміну досвідом місцевого бізнесу Громадська організація «Центр інновацій та соціально-бізнесових ініціатив» ініціювала створення «Офісу підприємця», та розробила відповідний проєкт.

ПРАКТИКА

В рамках реалізації проєкту у приміщенні Центру Дія.Бізнес було створено «Офіс підприємця» – окреме приміщення, обладнане усім необхідним як для індивідуальної роботи, так і для проведення заходів.

Для офісу підприємця придбано меблі, а також комп'ютерну техніку з програмним забезпеченням.

РЕЗУЛЬТАТИ

Створення та забезпечення успішної діяльності Центру Дія.Бізнес заклало інституційні засади для зростання бізнес-активності підприємців Кременчука через навчання, спілкування, менторську та консультаційну підтримку, проведення бізнес-форумів, а також ефективну взаємодію з місцевою владою.

Придбане обладнання використовувалося для реалізації проєкту, надалі воно продовжує слугувати за своїм цільовим призначенням. Наразі проводяться тренінги за тематикою кризового менеджменту, збільшення прибутку без вкладення додаткових коштів, продажі через чатбот, підготовки бізнес-планів. У подальшому планується проведення навчання за програмою «Школа підприємця».

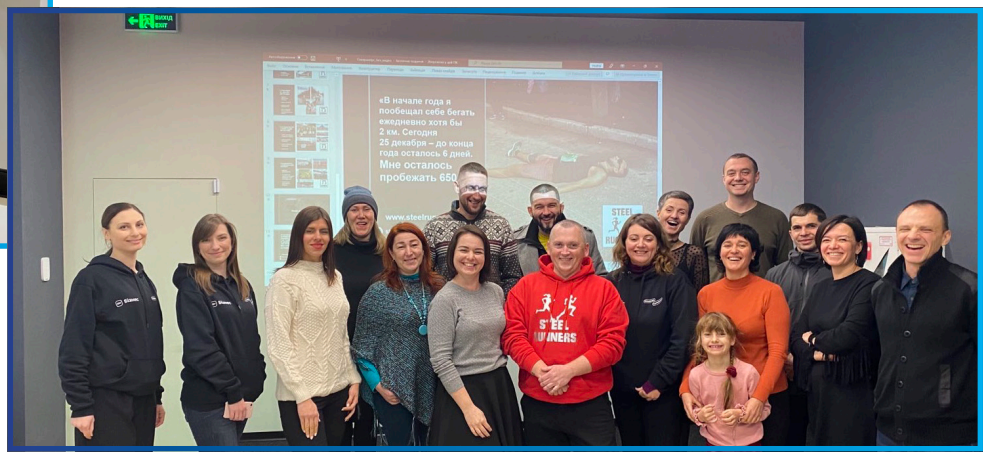

«На тренінгах я отримала безліч нових інструментів для роботи і розвитку свого бізнесу: навчилася аналізувати та робити висновки, формувати план дій та діяти. Дякую за можливість здобути нові знання та практичні навички!», – ФОП ***Вікторія Хавер***

КОНТАКТИ

Громадська організація «Центр інновацій та соціально-бізнесових ініціатив»
Оксана Кузьменко
o.u.kuzmenko@gmail.com; isbi.centre@gmail.com
+38 067 261 19 06

СПЕЦІАЛЬНИЙ ЗАЛ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН ЗАХОДІВ – ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ПІДТРИМКИ МІСЦЕВОГО БІЗНЕСУ

БЕРДЯНСЬК

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Бердянськ – місто в Запорізькій області на узбережжі Азовського моря, адміністративний центр району та громади, його площа складає 82 км^2, населення – 113 354 особи.

У Бердянській громаді зареєстровано понад 8 тисяч малих та середніх підприємств. Але через карантинні заходи, пов'язані з пандемією COVID-19, працювали менше половини з них. Відповідно суттєво знизилися надходження до бюджету громади від діяльності місцевого бізнесу. Міська рада схвалила низку рішень, спрямованих на підтримку підприємців у важкий період, зокрема зменшення єдиного податку, звільнення від орендної плати за комунальні приміщення, часткове відшкодування процентних ставок за кредитами на бізнес-проєкти.

Найбільш негативно пандемія вплинула на торгівлю, туризм та переробну промисловість. Підприємства, які працюють у цих сферах, не змогли платити зарплату працівникам і були вимушені припинити діяльність.

Після низки зустрічей та обговорень стало зрозуміло, що підприємцям не вистачає консультативної допомоги, навчання і тренінгів для переорієнтування свого бізнесу у складних умовах.

Громадська організація «Агенція креативних ініціатив «Більше» з метою зменшення негативного впливу обмежувальних заходів під час карантину на економічний розвиток громади запропонувала проведення навчальних заходів: семінарів, тренінгів, тематичних навчань з питань, що стосуються підприємців, а також організацію онлайн-консультацій на регулярній основі. Ця ідея втілилася у проєкті «Створення та впровадження системи інформаційно-консультаційної підтримки бізнесу Бердянської міської територіальної громади».

ПРАКТИКА

В рамках проєкту у будівлі виконавчого комітету Бердянської міської ради було облаштовано спеціальну залу для проведення онлайн заходів – консультацій, семінарів, зустрічей – за участі підприємців, експертів, посадовців.

Представники малого та середнього бізнесу отримали можливість поліпшити свої підприємницькі навички та здатність адаптуватися до умов карантину завдяки тренінгам та щотижневим он-лайн консультаціям.

Проєкт заснував систему інформаційно-консультативної підтримки малих та середніх підприємств у Бердянській громаді та забезпечив її функціонування на регулярній основі. Так, у конференц-залі щотижнево проводилися тренінги та он-лайн консультації для представників МСП із залученням висококваліфікованих тренерів та фахівців фіскальних органів, Держпраці, Держпродспоживслужби, Пенсійного фонду, Служби зайнятості.

У процесі реалізації проєкту налагодилася співпраця громадянського суспільства, міської влади та бізнесу у напрацюванні дієвих рішень щодо сприяння економічному розвитку громади.

Головним партнером проєкту виступив Виконавчий комітет Бердянської міської ради.

РЕЗУЛЬТАТИ

Конференц-зал у муніципалітеті Бердянська оснащено належним чином. Закуплено та

встановлено комп'ютерне обладнання і програмне забезпечення для проведення онлайн-заходів, в тому числі вебкамери, телевізор, проєктор, принтер.

Міською радою проведено ремонт приміщення та придбано меблі.

Конференц-зал використовувався для проведення заходів в рамках проєкту. Завдяки сучасному обладнанню стало можливим проведення всіх тренінгів, організована їх трансляція. Міська рада використовувала обладнання для проведення онлайн-консультацій із залученням представників різних державних інституцій., Консультації демонструвались в режимі реального часу, на фейсбук сторінці та на сайті міськради викладались посилання на консультації. Організація та проведення консультацій були ініціативою та власним внеском міської ради в ході виконання проєкту.

По закінченню проєкту все обладнання мало бути передане у комунальну власність для проведення онлайн-засідань органів місцевого самоврядування, комунікаційних заходів з територіальною громадою, бізнесом, громадськими організаціями тощо.

Оскільки Бердянськ був окупований практично відразу після повномасштабного вторгнення в Україну російських військ, обладнання не було належно передано (лише передано на зберігання). На жаль, конференц-зал не використовується за призначенням і його поточний стан невідомий.

Після деокупації міста он-лайн консультації будуть проводитися щотижня для надання дієвої інформаційної підтримки представникам МСП, що постраждали внаслідок російської агресії. Організатором консультацій буде виконавчий комітет Бердянської міської ради. Планується також надавати конференц-залу представникам громадського сектору, які проводитимуть тренінги й навчальні заходи для представників МСП. Це сприятиме посиленню партнерських відносин між владою, бізнесом та громадським сектором задля відновлення Північного Приазов'я та його подальшого розвитку.

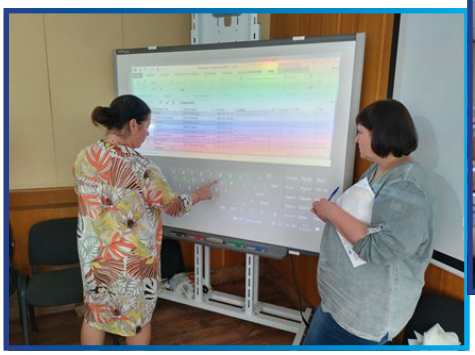

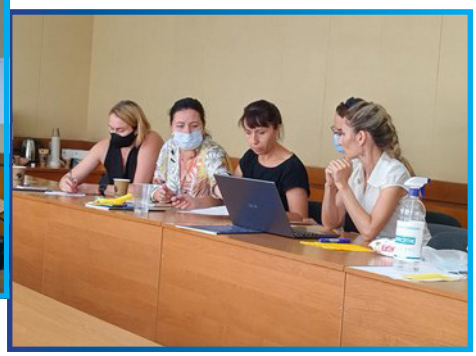

*«Реалізація проєкту дозволила підсилити спроможність мікробізнесу, а також поліпшити його взаєморозуміння та комунікацію з владою. Напрацьовано досвід проведення заходів у комбінованому форматі: тренінги проходили офлайн в конференц-залі, але підприємці мали також змогу долучитися онлайн. Напрацьований досвід є корисним під час війни, оскільки дозволяє об'єднати бердянських підприємців – ВПО, зберегти земляцтво та співпрацю між місцевою владою та бізнесом, що намагається відновитися після релокації», – **Іван Харченко**, співзасновник та голова правління ГО «ПРОЛІСОК-БЕРДЯНСЬК»*

КОНТАКТИ

Громадська організація
«Агенція креативних ініціатив «Більше»
Алла Мельничук
+38 066 770 85 23

«КАВА З МЕРОМ» – РОЗБУДОВА ДІАЛОГУ ВЛАДИ І БІЗНЕСУ

МИРГОРОД
НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ
ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Миргород – місто у Полтавській області, адміністративний центр району та міської громади, його площа складає 19 км², населення – 38 447 осіб.

Новоград-Волинський – місто у Житомирській області, адміністративний центр району та міської громади, його площа складає 27 км², населення – 55 790 осіб.

Миргород та Новоград-Волинський є містами-партнерами з 2014 року і постійно підтримують економічні, культурні, туристичні та інші зв'язки, регулярно проводять зустрічі для обміну досвідом.

В обох громадах розвитку малого та середнього підприємництва приділяється належна увага. У структурних підрозділах міських рад МСП надаються консультації з юридичних та адміністративних питань, інформаційна та інституційна підтримка як при започаткуванні підприємницької діяльності, так і надалі.

У громадах Миргорода та Новоград-Волинського економічні наслідки пандемії COVID-19, що негативно впливають на МСП, пов'язані з одного боку з обмеженнями або забороною роботи частини підприємців у певні періоди, ускладненням імпорту товарів, а з іншого – зі зміною споживчих звичок та купівельної спроможності клієнтів.

Вочевидь, що за таких умов мале та середнє підприємництво обох громад потребує підтримки з боку місцевої влади. Але для визначення напрямів цієї роботи та конкретних дій необхідно розбудувати атмосферу довіри та налагодити діалог між владою, бізнесом і громадою. Саме з такою метою Громадська організація «Зміни можливі» ініціювала проведення заходів за участі представників малого і середнього бізнесу та органів місцевого самоврядування.

ПРАКТИКА

В рамках реалізації проєкту «Стійке партнерство для підвищення стійкості підприємців до впливу пандемії» громадська організація «Зміни можливі» започаткувала у Миргороді та Новоград-Волинському практику проведення регулярних зустрічей підприємців і керівництва муніципалітетів.

Основною ціллю ініціативи «Кава з мером» була розбудова постійного сталого діалогу влади і бізнесу.

Від влади у цих зустрічах брали участь голови громад, їх заступники, керівники структурних підрозділів міських рад.

Представники бізнес спільноти отримали можливість поділитися своїми проблемами та викликами, що виникли через пандемію, та висловлювати пропозиції щодо підтримки, яку б могла надати влада.

Зокрема, під час зустрічей «Кава з мером», підприємці Миргорода та Новоград-Волинського запропонували міській владі запровадити допомогу МСП, ввести податкові канікули щодо місцевих податків, припинити перевірки бізнесу під час карантину. Також бізнес спільнота озвучила потребу у проведенні навчання щодо удосконалення діяльності та застосування нових економічних інструментів в умовах пандемії, також рекомендувала започаткувати і на постійній основі проводити тренінги для початківців, сформувати єдину базу електронних

адрес для розсилки важливих повідомлень а також створити на сайтах міських рад спеціальну платформу «Онлайн-бізнес».

Під час однієї із зустрічей зустрічі «Кава з мером» учасники запропонували провести опитування малого та середнього бізнесу, щоб визначити проблеми та перешкоди і врахувати їх при удосконаленні муніципальної програми підтримки підприємництва.

У ході реалізації проєкту громади-партнери обмінювалися підсумками зустрічей «Кава з мером», обговорювали висловлені пропозиції, надавали взаємні рекомендації.

РЕЗУЛЬТАТИ

Під час кожної зустрічі ідеї щодо підтримки місцевих підприємців фіксувалися і бралися до розгляду представниками муніципальної влади. Також в обох громадах були опрацьовані підсумки опитування представників МСП.

В результаті ці напрацювання увійшли до двох оновлених програм з підтримки підприємництва у Миргородській та Новоград-Волинській громадах відповідно.

Завдяки запровадженню ініціативи «Кава з мером» в обох громадах-учасницях створено атмосферу довіри між бізнесом та владою. Таким чином вдалося залучити підприємців до роботи з оновлення програм, отримати практичну інформацію щодо нагальних потреб підприємців і вибудувати партнерський діалог між владою і бізнесом.

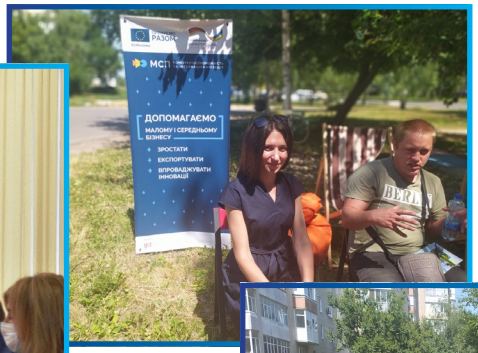

КОНТАКТИ

Громадська організація «Зміни можливі»
Тетяна Усик
mirgorodinvest@gmail.com
+38 050 686 16 51

КОНКУРС ПЕРСПЕКТИВНИХ ІДЕЙ БІЗНЕС-ІНІЦІАТИВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ МІСЦЕВОГО БІЗНЕСУ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Хмельницький – місто в західній частині України, адміністративний центр Хмельницької області, його площа складає 90 км^2, населення – 274 452 особи.

Малий та середній бізнес Хмельницького переважно представлений у таких сферах: торгівля, послуги, інформаційні та комунікаційні технології.

Пандемія COVID-19 та обмежувальні заходи спричинили негативні тенденції для підприємництва – зменшення продуктивності праці, скорочення кількості замовлень та, відповідно, прибутків. Для підтримки діяльності малого та середнього бізнесу у подоланні цих проблем ГО «IT-кластер міста Хмельницького» виступила з ініціативою щодо впровадження широкої освітньої та менторської програми для підприємців. Адже залучення можливостей цифровізації у бізнесові процеси сприятиме широкому використанню інформаційних технологій у всіх сферах соціального життя.

ПРАКТИКА

Ініціатива втілилася у проєкті «Розвиток МСП через Центр підтримки підприємництва та інновацій IHUB», партнером якого виступила Хмельницька міська рада.

Ініціатива розпочалася з низки тренінгів для підприємців з питань цифровізації бізнесу. Під час тренінгових сесій підприємцям було запропоновано нові для них рішення щодо різних інструментів онлайн маркетингу: реклама, популяризація, продажі, нові форми онлайн бізнесу тощо. Важливим елементом підтримки стала й практична консультативна допомога. А переможці конкурсу отримали ще й матеріальну підтримку для своїх підприємств.

Після проходження курсу тренінгів підприємці мали можливість написати власний бізнес план користуючись експертною допомогою.

Проєкт залучив представників IT-кластеру до тренінгів місцевого бізнесу та наставництва найкращих ідей. Квінтесенцією ініціативи, став конкурс перспективних ідей бізнес-ініціатив.

Переможці отримали фінансування з міського бюджету на реалізацію власного стартапу.

РЕЗУЛЬТАТИ

Свої бізнес-ідеї на конкурс подали 12 представників малого і середнього підприємництва міста Хмельницького, з яких журі обрало трьох переможців. До слова, усі вони були учасниками тренінгових сесій, реалізованих в рамках проєкту.

Переможці отримали одноразову безповоротну фінансову підтримку від Хмельницької міської ради на реалізацію власних бізнес-ідей, а саме:

– бізнес ініціатива щодо виробництва та просування на вітчизняному та зовнішніх ринках українських дизайнерських сумок, аксесуарів та одягу ручної роботи;
– бізнес ініціатива з вирощування органічної та безпечної мікрозелені;
– бізнес ініціатива з виробництва фруктово-ягідних живих джемів.

Завдяки реалізації ініціативи місцевий бізнес Хмельницького отримав підтримку для подалання наслідків пандемії через опанування знань про сучасні технології та інновації, які допомогли для переорієнтації роботи в умовах карантинних обмежень.

Популяризація ідей та бізнес ініціатив, поданих на конкурс, сприятиме поширенню серед підприємницької спільноти Хмельницького нових підходів та можливостей для подолання негативного впливу пандемії й карантинних обмежень.

Здобуті завдяки проєкту навички у питаннях цифровізації комерційної діяльності та застосування сучасних ІТ рішень стають у нагоді малому і середньому бізнесу й нині, під час повномасштабної збройної агресії рф.

*«Проєкт відкрив для мене нові можливості, нові знайомства і я постійно на зв'язку з викладачами, які проводили для нас тренінги за різними напрямами і які мені також допомагають у досягненні своїх цілей. У подальшому однозначно рекомендую всім підприємцям брати участь у подібних заходах для бізнесу», – **Яна Бачинська**, переможиця конкурсу бізнес ідей, власниця бренду сумок ручної роботи «BAYA BAGS».*

КОНТАКТИ

ГО «ІТ-кластер міста Хмельницького»
Вікторія Пархомець
v.parkhomets@gmail.com
+38 067- 947 34 78

II РЕГІОНАЛЬНИЙ БІЗНЕС-ФОРУМ URBAN #BUSINESS #FEST 2021

КРЕМЕНЧУК

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Кременчук – місто в Полтавській області, адміністративний центр району та громади, його площа складає 96 км^2, населення – 217 000 осіб.

У Кременчуці малий та середній бізнес через наслідки обмежень, пов'язаних з пандемією COVID-19, був вимушений суттєво обмежити поточну діяльність. Деякі підприємства закривалися, інші почали шукати шляхи для переформатування та переорієнтації своєї роботи.

Для допомоги МСП знайти нові контакти, партнерства та джерела фінансування Громадська організація «Центр інновацій та соціально-бізнесових ініціатив» ініціювала проведення регіонального бізнес-форуму. Цей захід був покликаний сприяти обміну досвідом організації роботи бізнесу в умовах карантинних обмежень, започаткуванню нових проєктів, втіленню бізнес-ідей.

ПРАКТИКА

II Регіональний бізнес-форум URBAN # BUSINESS # FEST 2021 відбувся 17 вересня (перший Форум відбувся у 2020 році). Захід проводився на відкритому повітрі – на літній сцені парку «Придніпровський», що дозволило дотриматися карантинних вимог.

Всебічну підтримку ГО «Центр інновацій та соціально-бізнесових ініціатив» в організації його проведення надав Інститут розвитку Кременчука.

Метою Форуму було представлення та обмін кращими практиками у допомозі підприємцям у подоланні наслідків пандемії COVID-19.

Учасники Форуму, яких загалом було більше 120, отримали можливість безпосередньо поспілкуватися з головами громад Кременчука Світловодська, Олександрії, представниками посольств Литви, Латвії, Словаччини та консульства Республіки Польща, успішними бізнесменами.

Під час панельних дискусій з лідерами місцевого самоврядування та дипломатами обговорювалися виклики, з якими стикаються підприємці в умовах пандемії, успіхи громад у подоланні її наслідків та нові стимули для просування бізнесу як в Україні, так і за кордоном.

Підприємці Кременчуцької громади представили надихаючі історії успіху власних бізнесів.

Головною подією бізнес-форуму став фінал конкурсу стартапів, співорганізатором якого виступив Фонд підтримки підприємництва виконавчого комітету Кременчуцької міської ради. Міжнародне журі обрало переможцем освітній проект «Я не просто мама» Марини Дем'ян.

РЕЗУЛЬТАТИ

Бізнес-форум URBAN#BUSINESS#FEST2021 став майданчиком для цікавих дискусій та відкриття нових проектів між підприємцями.

Захід сприяв налагодженню співпраці між українськими містами та сусідніми країнами ЄС.

За результатами форуму були домовленості про подачу спільних україно-литовського і україно-словацького проєктів.

Окрім того, завдяки налагодженим під час форуму контактам було започатковано міжміську громадську організацію, яка слугує майданчиком для обміну досвідом між громадами Кременчука, Світловодська і Олександрії та розробки спільних проєктів.

«На форумі під час спілкування та обміну досвідом із впровадження підприємницької діяльності можна вивести формулу, яка допоможе працювати бізнесу навіть у складних умовах. Через проблеми, які виникли внаслідок пандемії в економічній сфері підприємці вимушені перелаштовуватися та вести бізнес у новому форматі. Влада покликана робити все, аби підтримати підприємців, бо насправді вони є одними з головних наповнювачів бюджету», – Кременчуцький міський голова ***Віталій Малецький***

КОНТАКТИ

Громадська організація «Центр інновацій та соціально-бізнесових ініціатив»
Оксана Кузьменко
o.u.kuzmenko@gmail.com; isbi.centre@gmail.com
+38 067 261 19 06

НАВЧАННЯ, ТРЕНІНГИ ТА ПРАВОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ ЯК ПОШТОВХ ДО РОЗВИТКУ ЛОКАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

СЄВЄРОДОНЕЦЬК

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Сєвєродонецьк – місто на сході України, адміністративний центр Луганської області, однойменної громади та однойменного району, його площа складає 32 км^2, населення – 112 413 осіб.

На економічний стан регіону суттєво вплинув збройний конфлікт на Сході України, що почався у 2014 році, а також пандемія COVID-19, карантин і пов'язані обмежувальні заходи. Наслідком стали високий рівень безробіття та низькі темпи розвитку підприємництва. Зменшення кількості діючих МСП та ФОП внаслідок пандемії вплинуло на місцевий економічний розвиток та наповненість місцевого бюджету.

За висновками фахівців, причиною незадовільного розвитку місцевого бізнесу стала відсутність у підприємців необхідних знань і навичок, необізнаність щодо нових технологій і трендів. Також спостерігається низький рівень мотивації та невпевненість.

Одним із шляхів подолання цих проблем є проведення тренінгів та консультацій, менторська підтримка щодо ведення власної справи або перепрофілювання бізнесу, вихід в онлайн, створення нових товарів та послуг.

З цією метою Благодійна організація «Благодійний фонд Реалізації ідей» розробила проєкт «Зменшення соціальних наслідків пандемії COVID-19 для 300 підприємців Сєвєродонецької міської територіальної громади шляхом проведення навчальних тренінгів та правових консультацій».

ПРАКТИКА

Проект відповідає планам реалізації Стратегії Розвитку Сєвєродонецької міської територіальної громади на 2021 – 2023 роки (стратегічний напрям A.SMART – трансформація економіки та відновлення інвестиційної привабливості громади, та цілям Стратегії).

Для підвищення спроможності ведення та переформатування бізнесу у контексті подолання наслідків пандемії COVID-19 для підприємців Сєвєродонецької міської територіальної громади в рамках проєкту було організовано та проведено серії навчальних тренінгів, індивідуальних консультацій та менторської підтримки за програмою «COVID19. Бізнес. Діємо в нових умовах» та наданоя правові консультації на базі центру підтримки малого бізнесу при БО «БФ Реалізації ідей».

За час реалізації проєкту було проведено як офлайн, так і онлайн навчальні заходи.

Зокрема, відбулося два дводенні офлайн тренінги на тему «Ведення бізнесу в нових умовах під час пандемії COVID-19. Залучення зовнішнього фінансування для МСП. Нові ідеї для бізнесу та перехід в онлайн», в яких загалом взяли участь 38 підприємців.

У форматі онлайн організовано три навчальні курси:

«Ведення бізнесу в нових умовах під час пандемії COVID-19»

– «Залучення зовнішнього фінансування для МСП. Нові ідеї для бізнесу та перехід в онлайн», 54 слухачі, 8 онлайн-тренінгів;

– «Залучення зовнішнього фінансування для МСП. Бізнес-планування та пере-

форматування бізнесу, підвищення конкурентоспроможності бізнесу та перехід в онлайн», 32 слухачі, 6 онлайн-тренінгів;

– «Юридичні аспекти ведення бізнесу. Зміни в законодавстві», 44 слухачі, 5 онлайн-тренінгів.

– «Презентація та просування малого і середнього бізнесу онлайн. Піар та комунікації для бізнесу», 359 слухачів, 25 онлайн-тренінгів.

Цей курс складався з трьох модулів: «Роль соціальних мереж в маркетингу та бізнесі», «Інтернет-маркетинг» та «Місце піару та цифрових комунікацій у маркетинговій стратегії». Він виявився найпопулярнішим серед підприємців, адже запропонував нові знання та навички щодо виведення бізнесу в цифрове середовище та використання сучасних засобів та інструментів.

– «Фінансові аспекти та облік ведення бізнесу в нових умовах під час пандемії COVID-19. Зміни законодавства в бухгалтерському та податковому обліку», 50 слухачів, 5 онлайн-тренінгів.

РЕЗУЛЬТАТИ

Під час офлайн навчань та онлайн курсів, проведених в рамках проєкту, понад 450 представників місцевого бізнесу Сєвєродонецької громади отримали нові знання, підвищили свої компетенції підприємця, створили нові напрямки товарів і послуг, скористалися правовими, бухгалтерськими консультаціями, отримали додаткові навички для ведення бізнесу он-лайн.

За рахунок чого створено передумови та надано поштовх для розвитку підприємництва, адже окрім знань, бізнес отримав можливості для мережування, налагодження ділових, зв'язків, ефективного просування своїх продуктів.

Через військове вторгнення рф місто тривалий час перебувало у прифронтовій зоні, відповідно і діяльність малого і середнього підприємництва перебувала в зоні високого ризику.

Наразі місто окуповане військами рф. Але за рахунок участі підприємців у проєкті було створено можливості для розвинення ефекту від діяльності проєкту. Отримані представниками бізнесу знання та досвід зберегли свою актуальність для підприємств, релокованих з окупованих територій.

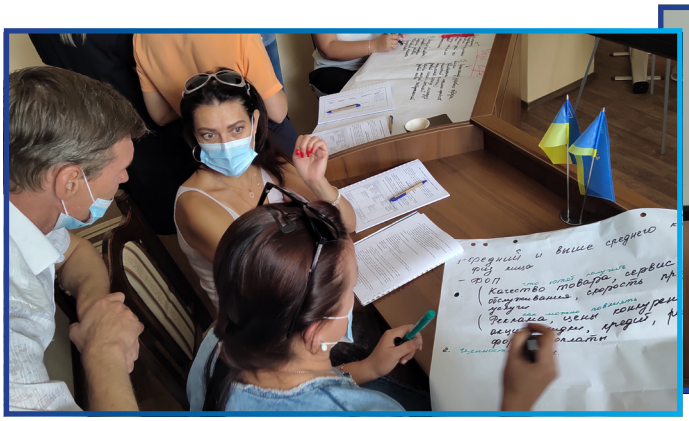

КОНТАКТИ

Благодійна організація «Благодійний фонд Реалізації ідей»

Олена Агафонова

ideasfund9@gmail.com

+38 066 045 96 16

НАВЧАЛЬНІ ПОЇЗДКИ ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ МСП

МИРГОРОД
НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ
ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Миргород – місто у Полтавській області, адміністративний центр району та міської громади, його площа складає 19 км², населення – 38 447 осіб.

Новоград-Волинський – місто у Житомирській області, адміністративний центр району та міської громади, його площа складає 27 км², населення – 55 790 осіб.

Миргород та Новоград-Волинський є містами-партнерами з 2014 року і постійно підтримують економічні, культурні, туристичні та інші зв'язки, регулярно проводять зустрічі для обміну досвідом.

В обох громадах розвитку малого та середнього підприємництва приділяється належна увага. У структурних підрозділах міських рад МСП надаються консультації з юридичних та адміністративних питань, інформаційна та інституційна підтримка як при започаткуванні підприємницької діяльності, так і надалі під час діяльності.

У громадах Миргорода та Новоград-Волинського економічні наслідки пандемії COVID-19, що негативно впливають на МСП, пов'язані з одного боку з обмеженнями або забороною роботи частини підприємців у певні періоди, ускладненням імпорту товарів, а з іншого – зі зміною споживчих звичок та купівельної спроможності клієнтів.

У такій ситуації обмін досвідом та вивчення успішних практик може стати дієвим засобом розв'язання проблем і подолання викликів. Громадська організація «Зміни можливі» запропонувала представникам малого і середнього підприємництва обох громад провести взаємні обмінні візити для ознайомлення з роботою бізнесу в умовах карантину.

ПРАКТИКА

В рамках реалізації проєкту «Стійке партнерство для підвищення стійкості підприємців до впливу пандемії» громадська організація «Зміни можливі» організувала дві навчальні поїздки для представників мунціпилатетів Миргорода та Новоград-Волинського, які опікуються питаннями підприємництва та економічним розвитком.

Підприємці з Миргорода під час триденного візиту до Новоград-Волинського ознайомилися з прикладами ведення бізнесу в умовах карантинних обмежень. Вони відвідали торгівельні заклади (Будівельний маркет та Органічну крамницю), мініпекарню, швейну фабрику, фармацевтичну фабрику та виробництво гранітних виробів, ознайомилися з роботою міської ради директорів промислових підприємств.

Підсумком візиту стала зустріч з міським головою Новоград-Волинського та його заступниками. Учасники обговорили питання функціонування бізнесу в умовах пандемії та наголосили на важливості співпраці влади й підприємців, їх взаємної підтримки.

У ході наступної поїздки представники бізнес спільноти Новоград-Волинського три дні поспіль у Миргороді знайомилися із сферами бізнесу, відвідали асфальтобетонний завод, низку підприємств малого та середнього бізнесу, виробництва сільськогосподарської продукції. Спілкуючись з Миргородським міським головою, представники Новоград-Волинського обговорили перспективи розвитку бізнесу в умовах пандемії, напрями удосконалення місцевих програм підтримки бізнесу.

РЕЗУЛЬТАТИ

В рамках двох навчальних поїздок представники Миргорода та Новограда-Волинського мали можливість безпосередньо ознайомитися з кращими практиками підприємництва у партнерських громадах, дізнатися про цікавий досвід та історії успіху. Під час круглих столів підприємці з обох громад обговорили проблемні питання ведення бізнесу та скоординували кроки для їх вирішення як за рахунок проєктних, так і власних ініціатив.

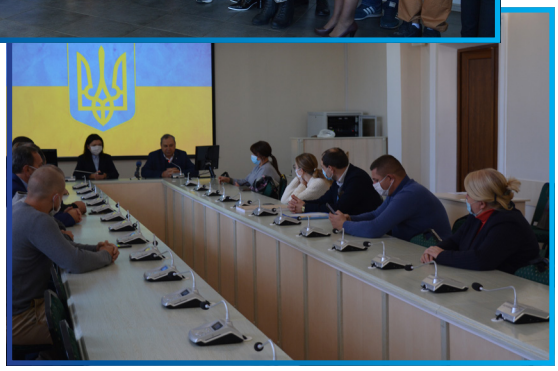

*«Зустрічі представників влади і бізнесу – це активний діалог, під час якого діляться успішними практиками, розповідають, як виживають в умовах пандемії. Цікавою темою для обговорення є питання місцевих програм з розвитку та підтримки бізнесу і перспективи їх актуалізації. Завдяки навчальним візитам делегації з громад-учасниць познайомилися та обмінялися досвідом ведення бізнесу як у звичайному режимі, так і онлайн», – **Ірина Гудзь**, заступник Новоград-Волинського міського голови*

КОНТАКТИ

Громадська організація «Зміни можливі»

Тетяна Усик

mirgorodinvest@gmail.com

+38 050 686 16 51

ПРОМОТУР ДЛЯ ОПЕРАТОРІВ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ – ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

УЖГОРОД

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Ужгород – місто в західній частині України, адміністративний центр Закарпатської області, його площа складає 40 км^2, населення – 112 447 осіб.

У всьому світі туризм та супутні послуги найбільше постраждали від карантинних обмежень, спричинених пандемією COVID-19. Відповідно, й галузь гостинності Ужгорода, у якій працюють понад 400 малих та середніх підприємств ресторанного, готельного та туристичного бізнесу, також опинилася в кризі. Потік туристів зменшився на 80%, було також скасовано ряд фестивалів та заходів. А отже, скоротилися й прибутки, зарплата та кількість робочих місць. Агенція розвитку Ужгорода провела опитування місцевих підприємців та дійшла висновку, що сектор потребує активних дій та розробки локальних, адаптованих заходів, що могли б сприяти перезапуску туристичної галузі, залученню нових клієнтів та створенню локальних продуктів. Для реалізації цих напрямів було ініційовано Проєкт «Ужгород Re-Tour».

ПРАКТИКА

Проєкт розробив рекомендації та пріоритетні кроки для бізнесу на основі найкращих практик та підтримки туристичного, готельного і ресторанного бізнесу в місті Ужгород. Ужгородська міська рада була залучена до медіакампанії, веб промоції та промотуру.

Для привернення уваги до ринку туристичних послуг було розроблено та організовано промоційний тур для туроператорів з усієї України, та блогерської спільноти.

Триденний промоційний тур зібрав 12 представників туроператорів та турагентів з Одеси, Тернополя, Сум, Дніпра, Запоріжжя, Києва, Львова, Калуша, Чернівців, Берегового, а також 7 туристичних блогерів.

В рамках промотуру було передбачено відвідування найкращих локацій Ужгорода та його околиць, а також візити до місцевих виробників та огляд місцевих готелів.

Так, учасники відвідали Невицький замок та Закарпатський обласний художній музей імені Йосипа Бокшая, під час екскурсії містом побачили історичні місця та сучасні цікавинки, скуштували місцеву кухню у ресторанах і кафе.

Також у програмі промотуру було передбачено екскурсії на виробництво мінеральної води «Крайна» та «Першу закарпатську Палинчарню», дегустацію локальних вин у «СироВина», відвідування студії кераміки «Natura Ceramica» сім'ї Возницьких.

РЕЗУЛЬТАТИ

Цей захід сприяв підвищенню зацікавленості до Ужгорода як туристичного міста, його відвідання було включено до маршрутів кількох операторів ринку, одна група відвідала Ужгород під час різдвяних свят.

Промоційні ролики про Ужгород, створені в рамках проєкту, також здобули популярність у мережі і активно поширювалися.

Агенція розвитку Ужгорода за підсумками оцінок та коментарів учасників промотуру готує загальні рекомендації для місцевого бзнесу.

Через широкомасштабне вторгнення рф до України питання туризму тимчасово втратило актуальність, зокрема й на території Закарпатської області.

Але напрацювання проєкту мають потенціал для економічного розвитку.

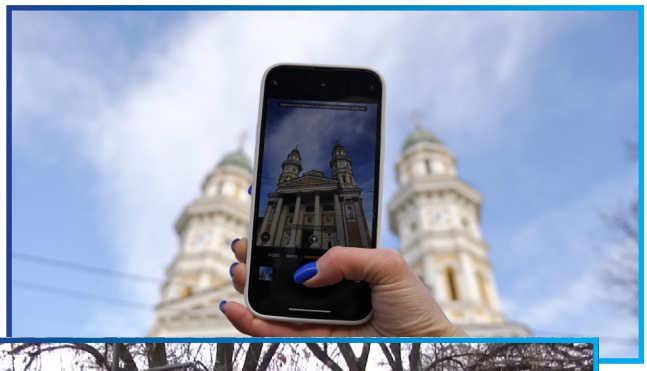

https://uzhgorod.net.ua/news/163814

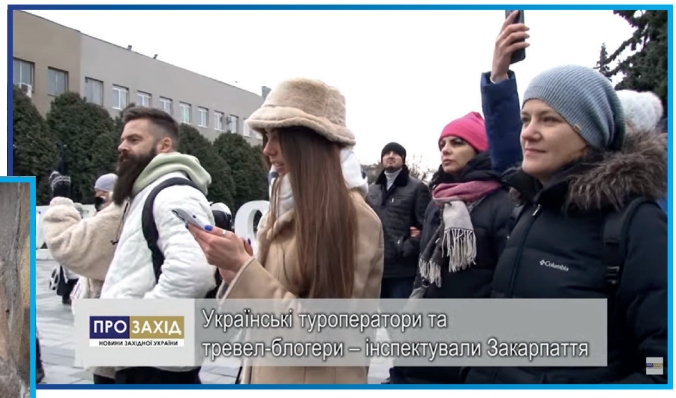

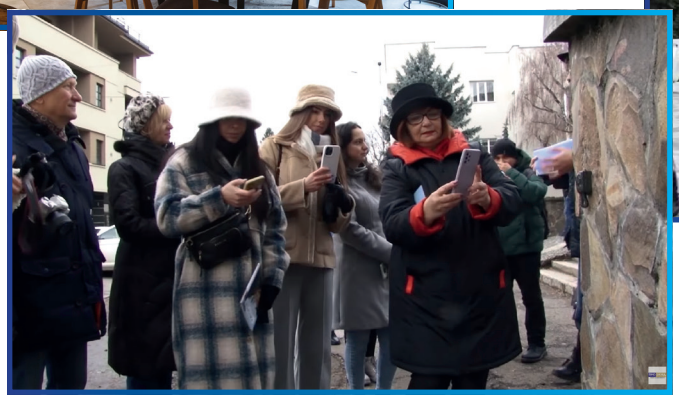

КОНТАКТИ

Агенція розвитку Ужгорода
Маріанна Собран
info@uzhdevagency.org
+38 066 412 47 55

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПАСПОРТ ГРОМАДИ – КРОК ДО АКТИВІЗАЦІЇ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

МИРГОРОД
НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ
ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЕРЕДУМОВИ

Миргород – місто у Полтавській області, адміністративний центр району та міської громади, його площа складає 19 км^2, населення – 38 447 осіб.

Новоград-Волинський – місто у Житомирській області, адміністративний центр району та міської громади, його площа складає 27 км^2, населення – 55 790 осіб.

Миргород та Новоград-Волинський є містами-партнерами з 2014 року і постійно підтримують економічні, культурні, туристичні та інші зв'язки, регулярно проводять зустрічі для обміну досвідом.

В обох громадах розвитку малого та середнього підприємництва приділяється належна увага. У структурних підрозділах міських рад МСП надаються консультації з юридичних та адміністративних питань, інформаційна та інституційна підтримка як при започаткуванні підприємницької діяльності, так і надалі під час діяльності.

У громадах Миргорода та Новоград-Волинського економічні наслідки пандемії COVID-19, що негативно впливають на МСП, пов'язані з одного боку з обмеженнями або забороною роботи частини підприємців у певні періоди, ускладненням імпорту товарів, а з іншого – зі зміною споживчих звичок та купівельної спроможності клієнтів.

Через зниження активності місцевого бізнесу зменшилися надходження до бюджетів обох громад, що негативно відобразилося на їх соціально-економічному розвитку. Дієвим чинником виходу з такого становища є залучення інвестицій та грантових коштів у місцеву економіку. Дієвим інструментом приваблення інвесторів та нового бізнесу є інвестиційний паспорт громади – документ, покликаний продемонструвати наявні можливості та переваги для вкладання коштів.

ПРАКТИКА

В рамках реалізації проєкту «Стійке партнерство для підвищення стійкості підприємців до впливу пандемії» громадська організація «Зміни можливі» ініціювала розробку інвестиційних паспортів громад Миргорода та Новоград-Волинського. Робота з їх розробки розпочалася з визначення змістовного наповнення, збирання інформації у відповідних структурних підрозділах міських рад.

Головна мета створення інвестиційних паспортів – поширення інформації про громади, формування їх позитивного економічного іміджу.

Інвестиційний паспорт кожної громади-учасниці проєкту складається з таких розділів:

– візитівка громади;
– стратегічні цілі розвитку громади
– напрями економічного розвитку;
– наявна інфраструктура;
– впроваджені інновації;
– успішні приклади міжнародної співпраці;
– інвестиційно привабливі проєкти та інші.

РЕЗУЛЬТАТИ

Завдяки злагодженій роботі всіх підрозділів міських рад, бізнесу, комунальних підприємств розроблено та структуровано інвестиційні паспорти Миргородської та Новоград-Волинської міських територіальних громад.

Кожна громада-учасниця отримала по 100 примірників інвестиційних паспортів і зможе представляти потенційним інвесторам та грантодавцям свої можливості та переваги.

Результатом стане підвищення інвестиційної активності локального бізнесу, особливо в умовах пандемії, залучення інвесторів для започаткування нових бізнесів, формування сприятливого середовища для ведення успішного бізнесу на території обох громад.

КОНТАКТИ

Громадська організація «Зміни можливі»

Тетяна Усик

mirgorodinvest@gmail.com

+38 050 686 16 51

ПРЯМУЄМО РАЗОМ
EU4Business

співпраця з німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

МСП КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ

Виконавець:
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Сайт EU4Business

EU4Business у Facebook

GIZ Ukraine у Facebook

Сайт АМУ

Телеграмканал АМУ

АМУ у facebook